Алға ауданының білім бөлімі

"Қасиет-АБИ" ЖШС-нің "Балдырған" балабақшасы

Аудандық семинар:

"Сюжеттік - рөлдік ойындағы педагогтің рөлі"

Озық педагогикалық тәжірибемен бөлісу

Алға қ.

21 ақпан 2024 ж

Scanned with CamScanner

8.30-9.00 –Тіркелу

9.00-9.05- Алғы сөз Алға аудандық білім бөлімінің әдістемелік кабинет меңгерушісі Д.Т.Койшегулова

9.05-10.00- Сюжеттік-рөлдік ойын «Мы - артисты цирка» мектепалды «Балапан» орыс тобы

10.00-10.20- «Сюжеттік-рөлдік ойындағы педагогтің рөлі» педагог - зерттеуші:А.Т.Абибулаева

10.20-10.40- «Мектеп жасына дейінгі балаларды оқыту мен тәрбиелеуде IT қолдану» педагог-модератор: Ж.С. Дүйсенбай

10.40-11.10 Мюзикл «Паучок-добрячок» педагог-сарапшы: Ж.К.Билкенова

11.10-11.30–«Жақсы көңіл күй-жан азығы» тренинг. Психолог: А.Н.Тулебаева

11.30-12.00 – рефлексия әдіскер С.Ж.Каргаева

Жабылуы: Аудандық білім бөлімінің әдіскері Ш.У.Бектурганова

Scanned with CamScanner

Алға аудандық семинар-практикум

«Қасиет-АБИ» ЖШС-нің «Балдырған»балабақшасы

«Паучок-добрячок»

музыкальная сказка

предшкольная группа «Балапан»

музыкальный руководитель:

Билкенова Ж.К.

21 февраля 2024г

Scanned with CamScanner

«Сказка паучок-добрячок»

Аудио запись:

Как прекрасен листопад,

Листья желтые летят.

Над землей и над водой,

Вихри кружат золотой.

Осень листики роняет

Пышным сказочным кавром.

Автор:В гости сказка к нам пришла и с собою принесла лучик солнышко горячий, облачко бочок блестящий, дунавение ветерка и звучание ручейка. И вот сказке настает черед. Жил на свете паучок, чёрненькая спинка.

(Паучок входит)

«Песня паучка»

Автор:

Сдесь обедал он и спал

Книжки умные читал.

Он один гулять ходил

Чай один с вареньем пил

Так себе один и жил

И никто с ним не дружил

А без друга каждый знает

Очень скучно так бывает

Но однажды по утру

Ёжики пришли к нему.

(Ежики входят)

Паучок: Здраствуйте ёжики.

Здраствуйте колючие.

Ёжики: Здраствуй паучок.

Черненькая спинка.

Паучок: Что же привело сюда.

Я могу помочь всегда.

Scanned with CamScanner

Ёжики: Там поди ка яблонька,

Яблочки лежат

Как бы на хотелось ими

Угостить ежат.

Это как же яблочки домой нам донести

Из ниток нам сумочку свяжи.

Паучок: Я могу помочь всегда

Автор: А пока паучок работал внезапно пожел дождик.

<u>“Бумажный оркестр» в исполнении ежат</u>

Паучок: Все готово (даёт сумочку)

Ежата: Спосибо паучок

Очень добрый ты жучок.

До свидания!

Паучок: До свидания ежики.

Автор: На полянку паучку пчелки прилетели

И порхая на лету песенку запели.

Паучок: Здраствуйте пчелки!

Здраствуйте красавицы.

Пчелки вместе: Здраствуй паучок

Черненькая спинка.

Паучок: что же сличилось пчелки

Я могу помочь всегда

Пчелка1: Мы с цеточка на цветок

Весело летали

И цветочную пыльцу быстро собирали.

Пчелка2: И на зиму надо нам медом запостись

Помоги козинку пчелка заплести.

Паучок: Не волнуйтесь пчелки

Я могу помочь всегда.

Автор: А пока паучок плел корзинку

Пчелки затанцевали.

Scanned with CamScanner

«Танец пчелок»

Паучок: Вот и все готово (дает корзинку)
Пчелка: Ну спасибо паучок
Очень добрый ты жучок
Досвидания!
Паучок:Досвидания пчелки!
Автор: На плянку паучку белки прискакали.
И восторжено ему вот что расказали.
(Белки входят)
Паучок: Здраствуте белочки!
Здраствуйте проказницы.
Белки: Здраствуй паучок!
Черненкая спинка.
Мы веселые шутницы белки озорницы.
По деревьям мы скакаем
И орешки собираем
Белка1: я недавно поспешила
И занозу посадила
Белка2:Кто бы нам связал перчатки.
Чтобы прыгать без оглядки.
Паучок: Я могу связать перчатки
Чтобы прыгать без оглядки.
Автор: Вяжет паучок перчатки, а белочки весело танцуют.
«Танец Белочек с орешками»
Паучок: Вот и готово. (раздает перчатки)
Белочки: Ну спосибо паучок
Очень добрый ты жучок.
Досвидания!
Паучок: Досвидания белочки.
Автор: Вот и вечер подошел
Светличков черед прищел.
Паучок: Здраствуйте светлячки
Разноцветные жучки.
Светлячки: Здраствуй паучок
Черненкая спинка.
Паучок: Что привело сюда
Я могу помочь всегда.
Сетлячок1: Мы веселые жучки
Цветные светлячки.
Только вечер наступает
На полянки вылетаем.
Светлячок2: Всю ночь мы летаем
Всем дорожки овещаем.
Утром все ложимся спать

Scanned with CamScanner

Чтобы силушки набрать.
Нам нужны бы гамочки

Паучок: Не печальтесь светлячки
Я сплету ва гамочки.

Автор: А пока паучок плел гамачок. Светлячки фонарики включили. И станцевать решили.

Танец: «Светлячки» (с фонариками)

Паучок: Вот и готово. (дает гомачок)

Светлячки: Ну спосибо паучок
Очень добрый ты жучок.
Досвидания!

Паучок: Досвидания светлячки.

Автор: Оглянулся паучок.
Где же паутинка
Светлячкам сплёл гамачок
Пчёлке сплёл корзинку
Еще сумочку ежам
Белочкам перчатки

Паучок: Патинка ау-ау
Ты играешь в прятки (плачет)

Автор: Не печалься паучок
Ты же всем друзьям помог
Принимай подарки.

(Паучок ставит корзинку, выбегают ёжики, пчёлки, белочки и светлячки)

Автор: От пчелы примите торт
От светлячков фонарики
От белочки орежки
От ёжиков яблочки

Паучок: Спосибо!

Автор: А что вожнее всего на свете

ВСЕ: Это знают даже дети
Всем нужней друзья на свете!

Все исполняют: «Песенка друзей»

Scanned with CamScanner

Алга аудандық семинар-практикум

«Қасиет-АБИ» ЖШС-ніңң «Балдырған»балабақшасы

«Паучок-добрячок»

музыкальная сказка

предшкольная группа «Балапан»

21 февраля 2024г

музыкальный руководитель:

Билкенова Ж.К.

Scanned with CamScanner

«Қасиет-АБИ» ЖШС-нің «Балдырған» балабақшасы

Аудандық семинар

«Сюжеттік-рөлдік ойынның ұйымдастырудағы педагогтің рөлі»

тәрбиеші: А.Т.Абибулаева

қ.Алга
21.02.24 ж.

Scanned with CamScanner

Кіріспе сөз

«Мектеп жасына дейінгі балалардың дамуындағы рөлдік ойындардың маңызы»

- Қандай іс-әрекет баланың өмірінде маңызды рөл атқарады?

Ойын мектеп жасына дейінгі баланың өмірінде маңызды орын алады, оның дербес әрекетінің жетекші түрі болып табылады.
Балалар тек қана өздерін қызықтыратын ақпаратты қабылдайды. Бала бір нәрсеге құмар болса, ол дамуға қосымша серпін алады. Олар жаңа ақпаратты тезірек және оңай есте сақтайды. Ойын бұл импульсті жасауға көмектеседі.

- Ойынның қандай түрлері бар? (дид., логикалық, қимылды, баяу т.б.). (слайд №2)

Психологтар рөлдік ойын балалар ойынының дамуының ең жоғарғы түрі деп санайды. Рөлдік ойындардың баланың психикалық дамуында, ерікті зейінін, есте сақтауын, қиялын, шығармашылық қабілеттерін дамытуда маңызы зор.
Ойын ойнау кезінде міндетті ережелер балалардың мінез-құлқын реттеуге, импульсивтілікті шектеуге, серіктестермен келіссөздер жүргізуге үйретеді, жеке қасиеттер мен мінездің қалыптасуына ықпал етеді.
Құрбыларымен бірге ойнай отырып, балалар қарым-қатынасты, басқалардың тілектері мен әрекеттерін есепке алуды, өз пікірін қорғауды, қажет болған жағдайда өз бетінше талап қоюды, сонымен қатар жоспарларды бірлесіп құруды және жүзеге асыруды үйренеді. Әртүрлі рөлдерді ойнай отырып, бала алған әсерлерін жаңғыртады, қайта ойлайды және ашады. Ойын жағдаятының ойдан шығарылғанын түсіне отырып, балалар соған қарамастан шынайы сезімдерді бастан кешіреді және осылайша өздерінің ішкі әлемін байытады.
Әртүрлі тақырыптағы ойындарды ойнай отырып, бала шындықтың әртүрлі салаларын қамтиды, бұл оның айналасындағы әлем туралы идеяларының дамуына ықпал етеді.

- Рөлдік ойын қалай пайда болады? Баланы ойнауға үйрету керек пе, әлде бұл процесс өздігінен бола ма?

Слайд 3. Рөлдік ойынның даму кезеңдері

Рөлдік ойында дағдыларды дамыту үшін белгілі бір дағдылар қажет, олардың дамуына балалар ойынының екі түрі ықпал етеді: режиссерлік және бейнелі рөлдік ойын. Ерте мектепке дейінгі жаста балалар режиссерлік ойынды игереді - бұл ойында олар күнделікті өмірде байқалатын сюжетті ойнайды, сонымен қатар бір объектінің қызметін екінші объектіге ауыстыра бастайды (алмастырушы заттарды пайдалана отырып): текше - машина, қорап - гараж. Ойынның бұл түрінде бала маңызды дағдыға ие болады – оның құрамдас элементтерінсіз тұтасты көру, осылайша оның қиялын дамытады.
Шамамен үш жастан бастап ойынның жаңа түрі пайда болады - бейнелі түрде - рөлдік ойын. Бала әртүрлі ертегі кейіпкерлеріне, жануарларға, адамдарға еліктей бастайды. Бала есейген сайын оның іс-әрекетін ғана емес, сонымен бірге үлкендердің мінез-құлқын да «көшіру» қажеттілігі туындайды, ол объектілерді тек мақсаты бойынша ғана емес, сонымен қатар ойын мақсатына сәйкес пайдалануды үйренеді. Бұл енді әрекеттердің соқыр қайталануы емес, жеке, эмоционалды әрекет. Ойын ұзарады, орындалатын әрекеттер саны көбейеді, рөлдердің ойыншылары арасындағы қарым-қатынас ойын басталмай тұрып-ақ анық белгіленіп, оның негізгі желісіне айналады. Мектеп жасына дейінгі балалар үшін ойын алдын ала жоспарланады, оның ережелері талқыланады және балалар ойыншылардың әрекеттерінің жалпы қабылданған ережелерге қаншалықты сәйкес келетінін мұқият қадағалайды.

Рөлдік ойынның дамуының негізгі кезеңдерін - немесе деңгейлерін қарастырайық.
<u>Бірінші кезең:</u> ересек адамның әрекетін қайталау.

Scanned with CamScanner

«Сәбиді тербету», «тамақты ыдысқа құю», «көлік жүргізу» және т.б. Бала өзі көрген ересек адамның іс-әрекетіне еліктейді, бірақ нағыз нәресте немесе көлікпен емес, олардың ойын алмастырғыштарымен ойнайды.

Екінші кезең: қарапайым рөлдік ойындар.
«Ана мен бала», «Дәрігерге бару», «Қонақтар келді», «Дүкеннен азық-түлік сатып алу» - осы және осыған ұқсас күнделікті жағдайларды сахналау қарапайым рөлдік ойындар деңгейіне жатады.
Мұнда қазірдің өзінде толыққанды ойын жағдайы және ересектердің рөлін алу бар: ойында бала не ана, содан кейін әке, не дәрігер, не автобус жүргізушісі болады. Бұл кезеңде бала ойындағы рөлмен өзін толығымен сәйкестендіреді және өмірде немесе экранда көрген әрекеттерін дәл қайталауға ұмтылады. Ол өзінің ойыншысынан да соны талап етеді, әйтпесе бала ашулана бастайды: «Сен дұрыс ойнап жатқан жоқсың!»

Үшінші кезең: рөлдік ойындар.
Ойынның сюжеті - ойын жағдайларының үйлесімді тізбегі. Рөлдік ойындардың алдыңғы кезеңдегі ойындардан айырмашылығы бір ойын жағдайының мағынасы жағынан басқасына бірқалыпты өтуімен ерекшеленеді. Мысалы, «саяжайға саяхат» ойыны келесідей болуы мүмкін: алдымен барлығы «автокөлікпен» немесе «поезда» бірге «саяжайға барады», содан кейін «әкесі» жер аударады немесе суарады, «Анасы» «тамақ» дайындайды, ал «балалары» «шегірткелерді» ұстайды, содан кейін барлығы бірге жидектерді немесе саңырауқұлақтарды теру үшін «орманға барады» және т.б.
Ойын құрылымының бұл күрделенуі баланың сана-сезімі дамуының маңызды белгісі, оның әртүрлі өмірлік жағдайларды біртұтастыққа біріктіру және оларда дәйекті мінез-құлық желісін жүзеге асыру қабілетінің көрсеткіші болып табылады. Ойынның сюжеттерін өмірден немесе кітаптан алуға болады.

Төртінші кезең: Шығармашылық сюжетті ойындар.
Шығармашылық сюжетті ойындардың алдыңғы кезеңдегі ойындардан ерекшелігі, баланың өмірден немесе кітаптан алынған алдын ала белгілі сюжетті қайта жаңғыртудан гөрі, ойынның сюжетін өзі ойлап тауып, іс-әрекет барысында өзгерте бастайды. Осының арқасында адам өмірінің әлемі оның алдына үлкен мүмкіндіктер кеңістігі ретінде шығады.

Слайд 4 Ойын әрекетінің жасы мен сипаты

жасы	**Ойын іс-әрекетінің мазмұны**	**Рөлді сомдау**	**Елестеткен жағдаят сюжетін дамыту**
2-3 жас	рөлдік белгілеусіз жеке ойын әрекеттерін орындайды	Ойынның сюжеті екі әрекеттен тұрады	ересек адам ойынның шындығына енуге және оған қатысуға көмектеседі
3-4 жас	өзара байланысты бірнеше ойын әрекеттерін орындайды	өз рөлін атай алады және ойын барысында оны басқа рөлге ауыстыра алады	ересектердің көмегінсіз өз бетінше ойын шындығына ауысады

Scanned with CamScanner

4-5 жас	Адамдардың әлеуметтік функцияларын көрсететін рөлдік әрекеттерге көшеді	ойын басталмас бұрын рөлдерді тағайындайды, содан кейін сол рөлге енеді	ойын кейіпкерлердің әлеуметтік функцияларын және ересектердің мінез-құлқының логикасын қадағалайды
5-6 жас	Ойын әрекеттерінде адамдар арасындағы қарым-қатынастарды (бағыну, ынтымақтастық) бейнелеу.	Балалар ойынды бастамас бұрын рөлдерді ғана емес, идеясын да айтады.	адамдардың шынайы өмірдегі мінез-құлқын көрсететін түрлі ойындарды орындайды.

Мектеп жасына дейінгі балаларда рөлдік ойындарды дамытудың шарттары мен әдістері. слайд №5

Рөлдік ойындарды ұйымдастыру кезінде педагогтің негізгі міндеті ойынды әрекет ретінде дамыту және оның тәрбиелік функцияларын пайдалану болып табылады. Ойын әрекеттеріне жаңа тақырыптарды енгізу, сонымен қатар олардың мазмұнын тереңдету. Балаларды еңбексүйгіштікке, жанашырлыққа, достасуға, қиын жағдайда бір-біріне көмектесуге тәрбиелеу. Ойын барысында бала жағымды әлеуметтік тәжірибе алуы керек. Ойынның тәрбиелік әсері көбінесе оның қаншалықты мұқият ойластырылғанына және ұйымдастырылғанына байланысты. Ойын жақсы ұйымдастырылған кезде оның қатысушылары өз рөлдеріне назар аударады, белсенді өзара әрекеттеседі, басқалардың мүдделерін қорғайды және қиындықтар туындаған кезде бір-біріне көмектеседі.

Слайд 6. Балаларға арналған рөлдік ойындарды басқару әдістемесі.
Әрбір жас кезеңінде ойынды ұйымдастырудың педагогикалық процесі екі жақты сипатта болуы керек: педагог пен балалардың бірлескен ойынында ойын дағдыларын қалыптастыру және балалардың өз бетімен ойын ойнауына жағдай жасау.
Тағы бір айта кететін жайт, балалардың жас ерекшелігіне қарай тәрбиешінің бірлескен ойынының формасы мен балалардың рөлдік ойынына жетекшілік ету әдістері де өзгеруі керек.
Рөлдік ойынды басқару әдістерінің екі тобы бар: тікелей және жанама.
Тікелей әдістерге ересек адамның серіктес ретінде балалармен бірлескен ойынға тікелей қатысу әдістері жатады:
• рөлді қабылдау;
• нақтылау;
• кеңес;
• дауды шешуге көмектесу;
• ойнаудың әртүрлі тәсілдерін көрсету.
Жанама – балалардың дербес ойынын белсендіру үшін жағдай жасау:
- заттық дамытушы ортаны жабдықтау және шығармашылық түрлендіру;
- ойында көрініс тапқан шындық туралы қажетті білімдер жүйесін қалыптастыру;
- ойын жағдайын құру;
- балалардың ойынын бақылау.
Сюжетті ойында ойын дағдыларын дамытудың ерекшелігі ойынға ересек адам да кіреді, бала үшін тең құқылы серіктес және ойын шындығына айналады. Бірақ ойын әрекетіндегі ең бастысы мектеп жасына дейінгі баланың құрдастарымен қарым-қатынасы болып қала береді. Ересектер оларға бағыт-бағдар береді, балаларға қарым-қатынас орнатуға көмектеседі, түсінбегендерін түсіндіреді.

Scanned with CamScanner

Слайд 7. Рөлдік ойынды ұйымдастырудың кешенді тәсілі.
Кез келген мектепке дейінгі жаста рөлдік ойындардың толық дамуы үшін оны ұйымдастыруға көзқарас жан-жақты болуы керек және келесі компоненттерді қамтуы керек:
1. Мектеп жасына дейінгі балаларды белсенді іс-әрекеті барысында қоршаған әлеммен таныстыру.
2. Заттық кеңістіктік дамытушы ортаны ұйымдастыру.
3. Ойын барысында ересек адам мен балалар арасындағы қарым-қатынас.
4. Мектепке дейінгі тәрбиешілер жұмысындағы интеграция.
Біз барлық құрамдас бөліктер туралы бұрын айтқан болатынбыз, бірақ біз ЗКДО ұйымдастыру мәселесін қозғамадық.
Өздеріңіз білетіндей, балалардың өз бетінше ойынын белсендірудің маңызды шарттарының бірі - оларды тиісті ойыншықтармен және ойын материалдарымен қамтамасыз ету. Ойын материалы және оны педагогтің ұйымдастыруы ерте және кіші мектеп жасына дейінгі кезеңде, бұл әлі ішкі жоспар емес, балалардың өз бетінше ойнау процесін айтарлықтай ынталандыратын және қолдайтын сыртқы объектілік ойын ортасы болып табылатын кезеңде өте маңызды. Өз бетінше ойында үлкенірек балалар ішкі жоспарды басшылыққа алады және ойын ортасын өз бетінше ұйымдастыра алады. Дегенмен, оларға сюжеттік ойыншықтар мен белгілі бір ойын жағдайын анықтауға көмектесетін әртүрлі көп функциялы материалдар қажет.
Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормаларын бекіту туралы
Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 22 қаңтардағы № 70 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 26 ақпанда № 13272 болып тіркелді.

- **Физикалық қасиеттерін дағдыландыру ортасы**
- **Коммунткативтік дағдыларды дамыту**
- Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту
- Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту
- Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру

Рөлдік ойынды дайындау және ойнау кезінде мыналарды орындау қажет:
1. оқу міндетіне сәйкес ойын таңдау;
2. ойын жоспарын құрастыру. Ойынның барлық кезеңдерінде қызықты және балалардың назарын аудару үшін оның мазмұнын егжей-тегжейлі ойластыру маңызды. Сондай-ақ негізгі ойын рөлдерін бөліп көрсету және оқу міндеттерін шешуге көмектесетін ойын элементтерін дайындау қажет.
3. Ойын жоспарымен танысып, онымен әңгімелесу барысында оны нақтылаңыз. Тәрбиешінің міндеті - ойын жоспарын және оның барлық қатысушыларының әрекеттерін белсенді талқылау.
4Баланың рөлді сомдауын, жағдаятты қабылдауын елестетуге жағдай жасау. Мектеп жасына дейінгі балалардың ойын шындығына енуіне көмектесу үшін тәрбиеші ойында қолданылатын объектілерді анықтап, олардың ойын функцияларын атауы керек. Мысалы, креслолар вагон, кілемше темір жол немесе гимнастикалық таяқша кедергі ретінде қызмет ете алады.

Scanned with CamScanner

5. Ойын рөлдерін таратыңыз. Балалардың тілектерін және олардың ойынға деген қажеттіліктерін ескеру маңызды. Кейбір жағдайларда әр балаға өзін көрсетуге және топта өзін орнықтыруға мүмкіндік беру үшін рөлдерді кезекпен ойнауға болады.
6. Ойын жағдаяттарын оң қабылдауды қамтамасыз ету және ойынды бастау. Шығармашылық қиялы дамыған ұжымдағы ең белсенді балаларды таңдап, оларға басты рөлдерді беруге болады, олардың орындауы қалған балаларды баурап алуға көмектеседі және жақсы үлгі болады. Сондай-ақ, сіз балаларды жарқын ойын эпизодының көмегімен қызықтыра аласыз, ол басталар алдында бір топ балалар өздерінің құрдастары үшін өнер көрсетеді.
7. Ойын ережесін сақтаңыз. Мұны істеу үшін сіз бірнеше шарттарды сақтауыңыз керек: балаларға үлгі көрсетіңіз, ойын сюжеті аясында оларды баураңыз, кейіпкерге тән интонация мен ым-ишараны қолданыңыз. Мысалы, кемедегі ойын жағдайында фразалар рөлді басқаруға, судағы қайықтарға және хабарландыру үшін ысқыру. Оған балалар өзара әрекетпен жауап беруі керек, мектеп жасына дейінгі балалардың кез келген бірлескен әрекеттерін ойнау керек. ойын жағдаятының шеңберінен шықпай балалардың іс-әрекетіне бағыт-бағдар беру, оларға әртүрлі нұсқаулар беру, оларды мадақтау немесе ойын сюжеті бойынша жазалау. Ойын барысында балаларды топқа бөліп, олардың арасында жарыстар өткізу. Ұқсас ойын сюжеттерімен әртүрлі ойындарды пайдалану керек.

8. Құрылған жоспарға сәйкес ойынды аяқтау. Ойынның аяқталуын алдын ала ойластырған жөн, өйткені ол ойын барысында алынған жағымды әлеуметтік тәжірибені нығайтып, балаларда жағымды эмоциялар тудыруы керек.

Слайд 9. Рөлдік ойынның құрылымы:
- Сюжет (шындық аясы: отбасылық өмір, үлкендердің жұмысы, елдегі оқиғалар және т.б.);
- мазмұны (кіші жас – ойыншықтармен іс-әрекет, үлкен жас – ересектермен қарым-қатынас);
- Рөл – баланың ойын позициясы, ол өзін немесе ойынның басқа қатысушысын ойдан шығарылған жағдайда кез келген кейіпкермен сәйкестендіруден тұрады;
- Ойдан шығарылған жағдай
- Ережелер

Слайд 10. «Кітапхана» ойынының мысалы бойынша рөлдік ойын ұйымдастыру кезеңдері.
1 кезең – дайындық.
Блок 1. Балаларды кітапханаға саяхатқа апару, кітапханашы мамандығымен таныстыру, кітапханашы жұмысына деген қызығушылығын дамыту. Дайындық кезеңі қажетті білім жүйесін қалыптастырумен байланысты танымдық дайындықты қамтиды. Ол екі бағытта жүзеге асырылады:
педагог – балалар;
педагог – ата – ана – балалар
Мақсаты: балалардың ойынға деген қызығушылығын қалыптастыру және анықтау.
Бағыты : педагог – балалар.
Бұл балалармен әңгімелесу, көркем әдебиет оқу, кітапханаға экскурсия жасау немесе кітапхана туралы бейнематериалдарды қарау, суреттерді, иллюстрацияларды қарау арқылы жүзеге асады.
Бағыты: педагог – ата – ана – балалар.
Мамандармен (ата-аналардан) әңгімелер ұйымдастыру. Әңгімелер келісілуі керек және демонстрациясымен сүйемелденуі керек.

Scanned with CamScanner

Блок 2. Эмоциялық қызығушылықты қалыптастыру.

Мақсаты: кітапханада ойнауға деген ынтасын және дайындығын анықтау.

Балалардың кітапхана туралы не білетіні туралы әңгіме жүргізіледі. Ойынның атауын (нұсқаларды) ойлап табу ұсынылады. Бұл блоктың мотивациялық компоненті мотивтер мен оң көзқарастарды дамытуға бағытталған мотивациялық тренингтерді қамтиды (кітапхана туралы білімнің әсерінен кітапханада ойнау қажеттілігін дамыту, ойын арқылы өзін-өзі жүзеге асыру мотивациясын дамыту).

Слайд 11. Негізгі кезең Бірлескен жоспарлау.

Мақсаты: Ойын жоспарын құру.

Педагог балалармен бірге ойын жоспарын құрастырады. Педагог «Кітапхана» ойынына ұсынылған рөлдер мен заттарды жазып алады.

Ұсыныс жасаған балалардың барлық аты-жөні жазылады. Балалар да жазбалар жасай алады. Мектеп жасына дейінгі балаларға ойынның эмблемасын ойлап табу және салу ұсынылады. Балалар ойын өтетін орынды таңдайды (топтағы орын).

3-кезең. Ойынға дайындық.

Мақсаты: ойынға қажетті құрал-жабдықтарды дайындау.

Бұл кезеңде балалар ойынға қажетті атрибуттарды дайындайды.

Ата-аналармен тығыз байланыс орнатылған. Алдағы ойын туралы ақпарат ата-аналар бұрышында орналастырылады. Ойынға қажетті материалдарды балалармен бірге өздері жасайды, қосымша ойыншықтар береді.

Ұсынылған атрибуттар пайдалы болатын жаңа рөлдерді енгізу үшін барлық ұсынылған материал болашақ перспективамен біріктірілген.

4-кезең. Ойын.

Мақсаты: ойынға қатысушылармен өз әрекеттерін үйлестіру, дауларды өз бетінше және әділ шешу қабілетін дамыту, бастамашылдықты, достық пен эмпатияны дамыту.

Операциялық құрамдас бөлікке балалардың ойын әрекетіндегі әлеуетін іске асыруға байланысты дағдылары мен әрекеттерінің жүйесін дамытуға және бекітуге бағытталған жедел оқыту кіреді.

Педагог бұл әрекетті қадағалайды. Қажетті атрибуттардың саны жеткілікті ме, олар балалардың іс-әрекетіне ыңғайлы түрде орналастырылған ба, ойынды өткізу орны дұрыс таңдалған. Балалар өз рөлдеріне қалай төтеп бере алады, ойын сюжеті мен ережесіне сәйкес әрекет ете ме. Балалар өздеріне таныс құбылыстар мен фактілерді қаншалықты толық бейнелейді, бұл әлі де нақтылауды қажет етеді, ойын бейнесін жасау процесінде балалардың шығармашылығы мен бастамасы қалай көрінеді. Достық қарым-қатынастар және басқа да жағымды қасиеттер болған жағдайда, ұйымдастырушылық қабілеті дамымаған белсенділік деңгейі төмен бала бірлескен іс-әрекетте қажетті жағымды қарым-қатынастарды орнату жолын әрқашан біле бермейтінін ескереді. Мұндай бала белсенді балаларға көмекші ретінде қосылады, мысалы: кітапханашының көмекшісі. Яғни, ойында балалардың эмоционалды жайлылығын қолдайды.

5-кезең. Ойынды талдау.

Мақсаты: ойынды қорытындылау және бағалау (өзін-өзі бағалау).

Ең қызықты сәттерді белгілеп, барлық балаларды мадақтау. Балаларға ойын аяқталғанда қандай сезімде болатынын білдіруге мүмкіндік беріңіз. Олар жолдастарына не айтқысы келеді? Бұл ойынды қалай жалғастыра аламыз? (жаңа рөлдерді, жаңа атрибуттарды және т.б. енгізу) Жаңа жабдықты қайдан алуға болады? (жасау, ата-анадан көмек сұрау, көрші топта) т.б.

Рефлексиялық компонент өзін-өзі тану және өзін-өзі диагностикалау (өзін-өзі бақылау, рефлексия) механизмдерін дамытуға бағытталған рефлексиялық тренингті қамтиды. Рухани құрамдас бөлікке тұлғааралық өзара әрекеттестік әкелетін жалпыадамзаттық адамгершілік құндылықтарға бағдарлануға көмектесуге және қабылдауға арналған рухани дайындық кіреді.

Барлық жұмыс гуманистік педагогика мен психологияда қалыптасқан тұлғалық-рухани-бағдарлы диалогтық қарым-қатынас принциптеріне негізделген: пікір айтпау, қабылдау,

Scanned with CamScanner

қолдау, психологиялық қауіпсіздік пен тұлғалық өсуді қамтамасыз ету; бағдарлама мазмұнының әрбір баланың қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне сәйкестігі; шығармашылық іс-әрекет процесіне әрбір қатысушының эмоционалдық өзін-өзі көрсетуіне жағдай жасау, бұл жағдайда ойын; шығармашылық қабілеттерін дамытуға бағыт-бағдар беру.

Қорытынды сөз

Дұрыс жүргізілген рөлдік ойындардың нәтижесінде балалар рухани жағынан да, әлеуметтік жағынан да дамиды. Олар құрбыларымен белсенді араласа отырып, ұжымдық ойлауға үйренеді. Балалар үшін рөлдік ойындардан гөрі қолжетімді және қызықты әрекет жоқ. Бұл мектеп жасына дейінгі балаларға жаңа білімді меңгеруге және жаңа дағдыларды табиғи жолмен алуға көмектеседі. Ойын әр баланың ойлау процестерін, оның эмоциясын, қиялын, бастамасын, қарым-қатынас дағдыларын көрсетеді.

Рөлдік ойын: "Заттар сөйлейді"

Рөлдік ойындардың ерекшелігі және оның мектеп жасына дейінгі баланың дамуындағы рөлі туралы әйгілі педагогтердің ойымен сөзімді аяқтағым келеді.

«Баланың қиялы, әсіресе ойында жарыққа шығады. Айналасындағы тұрмыстан нені көрсе, оны істейді. Ойын ойнағанда балалар жанындағы нәрселерді пайдаланады»
Мағжан Жұмабаев.

«Ойын – еңбектің жемісі. Бірақ бәрі емес, азды-көпті күрделі, дайындықты қажет етеді...». Д.Б. Эльконин

Ойынсыз толық психикалық даму болмайды және болуы да мүмкін емес. Ойын – баланың рухани әлеміне өмір беретін идеялар мен түсініктер ағыны түсетін үлкен жарық терезе. Ойын – ізденімпаздық пен құмарлықтың алауын тұтандыратын ұшқын.
В.А. Сухомлинский

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner